

Szakmai beszámoló

a “Producing and sharing knowledge in the world of sport” című nemzetközi PhD kurzusról

A koppenhágai székhelyű University of Copenhagen Természettudományi Karának Táplálkozástudományi, Testedzés és Sport Intézete (<http://nexs.ku.dk/english/>) ötödik alkalommal rendezte meg „Producing and sharing knowledge in the world of sport - Research methods and publishing strategies for PhD students in sport psychology and the neighboring disciplines” címmel PhD kurzusát (http://nexs.ku.dk/english/phd_courses/2015/anne-marie-elbe/).

A kurzuson 11 ország (Nagy-Britannia, USA, Belgium, Lengyelország, Németország, Svájc, Feröer-szigetek, Brazília, Dánia, Törökország és Magyarország) összesen 32 PhD hallgató státuszú hallgatója vett részt, közöttük heten (Cselkó Alexandra, Kajos Attila, Meszler Balázs, Paic Róbert, Prókai Judit, Szabó Edina és Tékus Éva) érkezünk a PTE TTK Sporttudományi és Testnevelési Intézetéből.

A TÁMOP kapcsán az utazás célja volt a sporttudományi kutatások programban szereplő módszertanának jobb megismerése, valamint a kurzuson részt vevő oktatók és hallgatók révén, a nemzetközi kapcsolatok szélesítése, lehetséges új, közös nemzetközi kutatási és oktatási együttműködések kialakítása.

- A kurzus időpontja: 2015. november 2-6.
- Helyszíne: University of Copenhagen, Department of Nutrition, Exercise and Sports, Nørre Allé 51, DK-2200 Copenhagen N (DÁNIA)

A kurzus programja:

1 nap:

Az első nap a kurzus szervezőjének Anne-Marie Elbe-nek az előadásával kezdődött, aki röviden ismertette a program menetét és célját, valamint a résztvevőkkel együtt alakította ki annak „játékszabályait”. A program gyakorlati része egy „breaking the ice” típusú játékkal kezdődött, melynek neve Bingo of Friends. A a bingo szabályrendszerére épülő játék során nyílt alkalom a kurzuson részt vevők megismerésére.

A délutáni program meghívott előadója, az ausztrál származású Greg Diment (dán labdarúgó válogatott tanácsadója) a megfigyelés kutatómódszertanáról tartott értekezést. Előadásából megtudhattuk, hogy a megfigyelések tudományosan megalapozott végrehajtása pontos tervezési és végrehajtási folyamatot igényel.

Az előadást két játékos kísérlet egészítette ki, amelyek a megfigyelés módszertani nehézségeit voltak hivatottak bemutatni. Az első, videómegfigyelés során a feladat annak megszámlálása, hogy a videón szereplő válogatott labdarúgó fél perces időintervallumban hány helyzetelemzést és megfigyelést (tájékozódást) végez a fej oldalirányú mozdításával.

A második, „field study” során az egy irányban közlekedő gépjárművek, gyalogosok és kerékpárosok számát kellett a hallgatóknak megfigyelni és arról a előre kiosztott lapon a lehető legpontosabb feljegyzést készíteni.

A nap hátralevő részében három, a kurzuson részt vevő PhD hallgató mutatta be saját kutatását, amely prezentációkat azok megbeszélése, diszkussziója követett.

2. nap:

A második nap közösségi programmal, hajókirándulással indult, amely során Koppenhága hajóval megközelíthető nevezetességeit és csatornarendszerét ismerhettük meg.

A délutáni program Antonis Hatzigeorgiadis (University of Thessaly) meta-analízisről tartott előadásával kezdődött, melyet újabb hallgatói prezentációk követtek. A prezentációk témái a tenisz és a labdarúgásban mérhető anticipációtól, a „self determination theory”-n át, egészen a „self-talk” témaköréig ölelte fel a különböző területeket.

A nap utolsó előadásán Anne-Marie Elbe az online kérdőíves módszerek előnyeire, hátrányaira, valamint lehetőségeire és nehézségeire hívta fel a figyelmet.

3. nap:

A délelőtti módszertani előadását a görög származású Maria Kavussanu (University of Birmingham) tartotta a különböző skálák (főként attitűd skálák) kialakításával kapcsolatban. Az előadás legfőbb mondanivalójaként a skálák külső és belső validitásának, megbízhatóságának és konzisztenciájának fontossága emelhető ki.

A délelőtti folyamán megtartott közösségi program az „ultimate frizbi” nevű játék jegyében telt. Ennek legfontosabb funkciója a hallgatók fizikai aktivitásának fokozása mellett a csoport kohéziójának további növelése volt, amely feladatát nagyszerűen látta el. Mindez felhívja a figyelmet arra, hogy a hasonló, alapvetően a kognitív képességeket fejlesztő kurzusok során is további pozitív eredmények érhetőek el testmozgás beépítésével.

A délutáni módszertani előadásait az önmagát katalánként definiáló Xavier Sanchez (University of Coimbra) tartotta. Gyakorlatorientált programjának témája a tudományos publikációk absztraktja volt. Az órák keretében 4-5 fős csoportok 3 absztraktot értékelték és osztályoztak. A gyakorlat lényege és célja, hogy felhívja a figyelmet a publikációk absztraktjainak fontosságára, hiszen az azok tartalma és minősége veszi rá az olvasót arra, hogy az adott cikket elolvassa. Emellett a kulcsszavak és legfontosabb tartalmi elemek (highlight) használatával kapcsolatban is értékes információk hangzottak el.

4. nap:

A délelőtti folyamán Xavier Sanchez folytatta előző napi előadását. Ezt követően került sor a program „Ask the Editor” részére.

A kurzus három oktatója (A.M. Elbe, M. Kavussanu és X. Sanchez) amellet hogy az Európai Sportpszichológiai Társaság (FEPSAC) magas pozícióban lévő tisztségviselői, (A.M. Elbe elnöke, míg X. Sanchez alelnöke a társaságnak) – amely társaságban prof. Nádori László 1972 és 1995 között szintén töltött be tisztségeket – több tudományos folyóirat szerkesztői, szerkesztőbizottsági és lektori pozíciókat is betöltenek. Az „Ask the Editor” félóra lényege, hogy a helyszínen lévő PhD hallgatók szabadon kérdezhettek arról, hogy a leadott anyagaik hogyan, milyen folyamatokon keresztül jutnak el a folyóiratokba, illetve mit tehetnek annak érdekében, hogy a bekerülési esélyeiket növeljék. A beszélgetés során az „szerkesztők” történeteket és tapasztalataikat osztották meg a hallgatókkal, köztük olyanokat is, amelyeket esetleg más helyzetben nem mondanának el.

A szerkesztői „kérdézz-felelek”-et újabb hallgatói előadások követték.

A délutáni előadásokat, az Iowa State University oktatója Panteleimon (Paddy) Ekkekakis tartotta. Mondnivalója céljaként az hallgatók pályájuk iránti elkötelezettségének

meingátását, valamint a tudományos közleményekbe vetett „hitük” megkérdőjelezését ígérte (és tartotta is be). Az előadás központi elemét a tudományos közleményekben előforduló esetenként véletlen, de sokszor szándékos hibák (hazugságok) képezték. Ezen hibákat a tudomány és gazdasági – főként az orvostudományokban jelen levő gyógyszer- és egyéb iparágak – összefonódásával magyarázta. Rávilágított arra, hogy a nagy tudományos „felfedezéseket” milyen gyakran vonják utólag vissza, valamint előadásának legfőbb mondanivalójaként kifejtette, hogy mindig kételkedjünk, mindig nézzünk a mélyebb rétegekbe, és igyekezzünk feltárni a kutatás mögött húzódó (statisztikai) módszertan és eredmény helyességét. „Olvassunk nyitott szemmel, és ha valami túl szép, hogy igaz legyen, akkor legyen merszünk kételkedni és utánajárni.”

Konkrét példákon keresztül illusztrálta a gazdasági nagyhatalmak (gyógyszeripar és a dohányipar) hatását a kutatási eredményekre, kutatókra és a kutatás minőségére egyaránt. Olyan híres nevek kerültek elő tudományos „korrupció” és „ghost writing” bugyraiból, mint az ECSS egyik alapítója és korábbi elnöke, Bengt Saltin vagy mint a magyar Selye János illetve Hans Eysenck és sokan mások. Rámutatott az akadémiai pályára manapság jellemző versengés, teljesítménykényszer olykor tragikusan végződő voltára.

Statisztikai trükköket és „megoldásokat” mutatott, amelyek révén kijátszhatóvá válnak még a kiemelkedő impakt faktorról (BJM, Nature, Science, stb) és szigorú elbírálási feltételek rendelkező folyóiratok is. Rámutatott, hogy a praktizáló orvosok többsége túlnyomó többsége el sem olvassa a fontos orvosi tanulmányokat. de azon iránymutatásokat követi, amelyet a nagy gyógyszergyártó cégekkel együttműködő szakemberek írnak elő (leggyakrabban emlegetett példája, hogy az USA-ban a mentális betegségekre, pl depresszió kezelésére kifejezetten elkerülendőnek tartják a mozgás, mint gyógyszer „felírását”).

5. nap:

A délelőtti folyamán Paddy Ekkekakis fejezte be előző napi előadását, majd az utolsó hallgatói prezentáció a rákkezélen átesett gyermekek szociális, tanulási és mozgási lehetőségeiről számolt be.

A nap és kurzus utolsó programpontja annak írásos és szóbeli értékelése volt. Mivel a program szervezőinek különösen fontos volt, hogy visszajelzéseket kapjanak a hallgatóságtól. Először írásban kértek értékelést, majd egy körben ülve mindenki elmondhatta a kurzus során átélt tapasztalatait, pozitív élményeit és a kurzus esetleges hiányosságait.

A kurzus egyik legfontosabb hozadéka – ami a szervezők célzott szándéka is volt – a kapcsolati hálók bővítése, a nemzetközi együttműködések elősegítése volt. A résztvevők külön Facebook csoportot, Google+ csoportot, Youtube csatornát és WhatsApp csoportot hoztak létre a könnyebb kommunikáció és a kapcsolat fenntartása céljából.

Összességében rendkívül hasznosnak éreztük a PhD kurzust, amelytől mind szakmai, mind személyes téren sokat kaptunk, és amely minden résztvevőnek adott olyan új tudást, amelyet képesek leszünk felhasználni az oktatói és kutatói munkánk során a jövőben.

Kajos Attila
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Meszler Balázs
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Paic Róbert
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Prókai Judit
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Tékus Éva
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Cselkó Alexandra
egyetemi tanársegéd
PTE TTK STI

Szabó Edina
PhD hallgató
PTE TTK STI

Mellékletek:

csoporkép

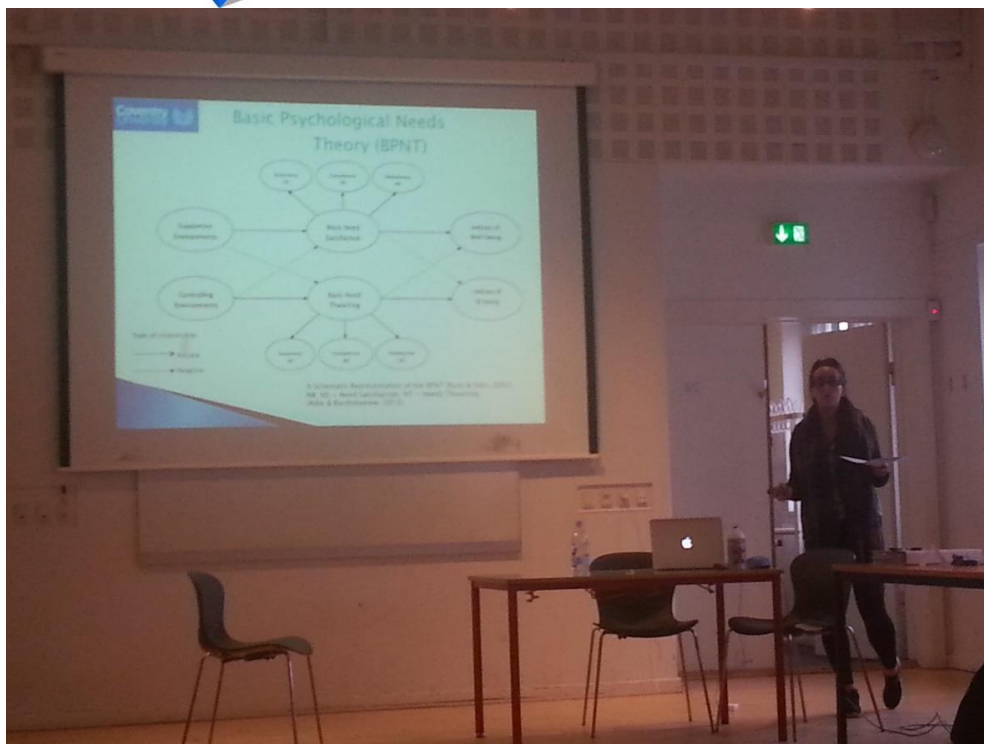

1. nap előadása (Ana-Marie Elbe és Greg Dimant)

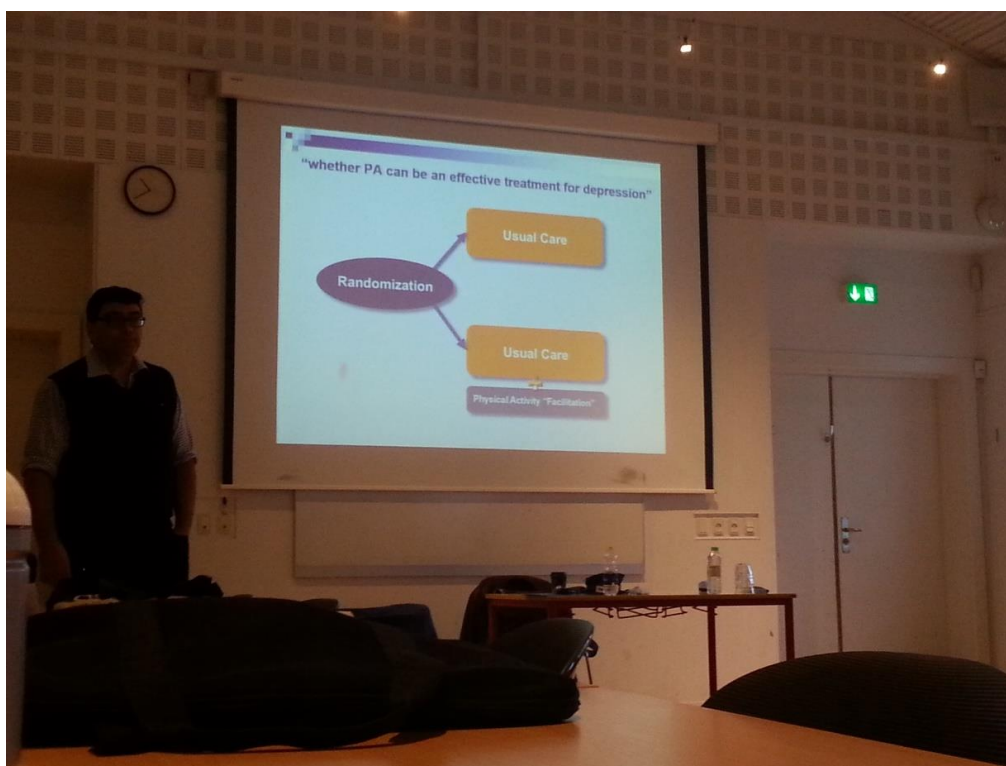

Ultimate Frisbie játék (3. nap)

Hallgatói előadás

4. és 5. nap előadója Paddy Ekkekakis